

بسمه تعالیٰ

تاریخ: ۹۰۱۲، ۷
۳، ۲۵۲۷۸۰

پیوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
معادن پژوهش و فناوری

سلام عليكم

با احترام، به پیوست آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت واحدهای پژوهشی در دانشگاهها و پژوهشگاهها، مشتمل بر ۱۲ ماده و ۱۷ تبصره که در تاریخ ۹۰/۱۲/۶ به تصویب وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است، باید ابلاغ می شود.

محمد مهدی نژاد نوری
معاون پژوهش و فناوری

لطفی :

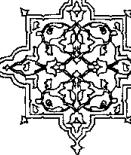
ان - شهرک قدس
ان صنعت ، خیابان
ردمیان ، خیابان هرمزان ،
ل خیابان پیروزان جنوبی
ستی : ۱۴۶۶-۳۴۹۱
اره تلفن : ۸۲۲۳۱۰۰
دقدق پستی :
ان ۱۵۱۲-۱۳۶۵-۰۷
[Website: www.msnf.ir](http://www.msnf.ir)
Email: info@msnf.ir

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

وزیر

بسم تعالیٰ

تاریخ:

شماره:

پیوست:

آئین نامه نحوه تشکیل و فعالیت واحدهای پژوهشی در دانشگاهها و پژوهشگاهها

مقدمه

در اجرای رهنمود رهبر فرزانه انقلاب اسلامی در جمع نخبگان به تاریخ ۱۴/۷/۸۹ مبنی بر ضرورت تشکیل و فعالیت پژوهشگاههای دانشگاهی و اجرای جزء (۱) بند (ب) ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشكیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و به منظور توسعه و انسجام هرچه بیشتر فعالیتهای پژوهشی در دانشگاهها و ایجاد بستر مناسب چهت تعامل همه‌جانبه و مؤثر با سازمانها و دستگاههای اجرایی و بخش‌های مختلف تولیدی و خدماتی کشور و در راستای تکالیف قانون برنامه پنجم توسعه و همچنین مأموریت و وظایف وزارت مبنی بر انسجام امور تحقیقات و فناوری و افزایش کارائی و اثربخشی تحقیقات کشور، آین آئین نامه ارائه می‌گردد.

ماده ۱: تعاریف

(۱-۱) وزارت: منظور از "وزارت" در این آئین نامه، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

(۲-۱) معاونت: منظور از "معاونت" در این آئین نامه، معاونت پژوهش و فناوری وزارت می‌باشد.
سایر مراجع ذی صلاح می‌باشد.

(۳-۱) واحد پژوهشی: منظور از "واحد پژوهشی"، یکی از اشکال گروه پژوهشی، مرکز پژوهشی، پژوهشگاه، مؤسسه پژوهشی و پژوهشگاه می‌باشد.

کامران دانشجو

ماده ۲: اهداف

(۱-۲) ساماندهی ساختارهای پژوهشی در زمینه‌های تخصصی و مأموریت‌گرا در "مؤسسه"

(۲-۲) بالابردن کیفیت انجام تحقیقات و مدیریت بهینه دانش و یافته‌های پژوهشی در "مؤسسه"

(۳-۲) انجام طرح‌های پژوهشی کلان و میان‌رشته‌ای در "مؤسسه" جهت رفع نیازهای کشور

(۴-۲) تقویت ارتباط "مؤسسه" با صنعت و جامعه

(۵-۲) بسترسازی مناسب جهت تجارتی سازی دستاوردهای پژوهشی

ماده ۳: انواع واحدهای پژوهشی بر اساس مأموریت

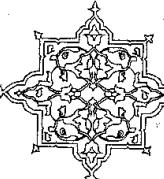
واحدهای پژوهشی بر اساس نوع مأموریت به ۲ دسته تقسیم می‌شوند:

(۱-۳) عرضه‌محور: واحدهایی هستند که بنا بر ضرورتی خاص با مأموریت ویژه مناسب با اولویتهای توسعه علم و فناوری کشور تأسیس می‌شوند.

(۲-۳) تقاضامحور: واحدهای پژوهشی که به دو منظور تأسیس می‌شوند:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

تاریخ: _____
شماره: _____
پیوست: _____

بسمله تعالیٰ

الف - به منظور انجام طرح‌های پژوهشی مورد نیاز کشور که " مؤسسه " با اعتبارات خود واحد پژوهشی را تأسیس و آن را از محل درآمدهای پژوهشی اداره می‌نماید.

ب - به منظور رفع نیازهای پژوهشی دستگاه‌های اجرایی، نهادها و مؤسسات عمومی یا غیردولتی، واحد پژوهشی به صورت مشارکتی از طریق تفاهم‌نامه یا قرارداد همکاری بین " مؤسسه " و مقاضی ایجاد می‌شود.

تبصره - در واحدهای پژوهشی که به صورت مشارکتی تأسیس می‌شوند در صورت نیاز، سایر دانشگاه‌ها و واحدهای پژوهشی نیز می‌توانند مشارکت نمایند.

ماده ۴: انواع واحدهای پژوهشی بر اساس ساختار

واحدهای پژوهشی بر اساس ساختار به پنج نوع تقسیم می‌شوند که طبق ضوابط و مقررات جاری و مفاد این آئینه ایجاد می‌گردند:

- ۴-۱ گروه پژوهشی: کوچکترین واحد پژوهشی است که در زمینه تخصصی معین و مشخص ایجاد می‌شود.
 - ۴-۲ مرکز پژوهشی: دارای حداقل ۲ گروه پژوهشی مرتبط با مأموریت مرکز است.
 - ۴-۳ پژوهشکده: دارای حداقل ۳ گروه پژوهشی مرتبط با مأموریت پژوهشکده است.
 - ۴-۴ مؤسسه پژوهشی: دارای حداقل ۶ گروه پژوهشی یا ۲ پژوهشکده با مأموریت با مأموریت مؤسسه است.
 - ۴-۵ پژوهشگاه دانشگاهی: دارای حداقل ۳ پژوهشکده با مجوز قطعی در حوزه‌های مأموریت دانشگاه است.
- تبصره - مؤسسه پژوهشی و پژوهشگاه دانشگاهی فقط در دانشگاه‌ها قابل تأسیس می‌باشد.

کامران دانشجو

ماده ۵: شرایط صدور مجوز فعالیت واحدهای پژوهشی

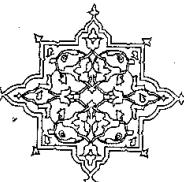
۵-۱ موافقت اصولی گروه پژوهشی:

- الف - ارائه استاد بالادستی و یا تأییدیه مراجع ذی‌ربط مبنی بر ضرورت تأسیس واحد پژوهشی عرضه‌محور
 - ب - ارائه تفاهم‌نامه " مؤسسه " با دستگاه اجرایی، نهاد و یا سازمان مربوط مبنی بر ایجاد واحد پژوهشی تقاضا محور به صورت مشارکتی
 - پ - ارائه برنامه پژوهشی قابل توجیه در یک زمینه تخصصی
 - ت - داشتن امکانات لازم (نیروی انسانی و فضای فیزیکی و پشتیبانی پژوهشی) در زمینه مورد تقاضا
 - ث - معرفی حداقل ۵ نفر پژوهشگر (حداقل ۳ نفر با مدرک دکترا و ۲ نفر با مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوط)
 - برای هر گروه پژوهشی از این تعداد باید یک نفر به عنوان پژوهشگر شاخص معرفی شود.
- تبصره ۱ - پژوهشگر شاخص باید حداقل سه طرح پژوهشی پایان‌یافته و سه دستاوردهای پژوهشی (شامل اختراع یا اکتشاف دارای تأییدیه از مراجع ذی‌صلاح یا مقاله علمی - پژوهشی چاپ شده در نشریات معتبر) داشته باشد.
- تبصره ۲ - ارائه یک طرح پژوهشی پایان‌یافته و حداقل دو دستاوردهای پژوهشی (شامل اختراع یا اکتشاف دارای تأییدیه از مراجع ذی‌صلاح یا مقاله علمی - پژوهشی چاپ شده در نشریات معتبر) در حوزه فعالیت پژوهشی گروه، برای سایر پژوهشگران الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ: _____
شماره: _____
پیوست: _____

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

تبصره ۳ - در دانشگاهها باید با حکم رئیس دانشگاه حداقل یک تن از اعضای هیأت علمی دانشگاه به صورت تمام وقت در واحد پژوهشی فعالیت نماید و سایر پژوهشگران می‌توانند در شروع فعالیت به صورت مأمور (حداقل ۵۰٪ خدمت موظف پژوهشی) برای هر گروه پژوهشی معرفی شوند.

تبصره ۴ - حداقل زمان اعتبار موافقت اصولی از تاریخ صدور ۲ سال است و " مؤسسه" موظف است طی این مدت شرایط لازم برای اخذ موافقت قطعی واحد پژوهشی را فراهم نماید. پس از طی مدت مذکور و در صورت تبدیل نشدن به موافقت قطعی، موافقت اصولی واحد پژوهشی خودبخود از درجه اعتبار ساقط است.

۲-۵ موافقت قطعی گروه پژوهشی:

ارائه مدارک لازم مبنی بر اتمام حداقل ۳ طرح پژوهشی برای هر گروه پژوهشی توسط واحد پژوهشی. طرحهای یاد شده باید به نام واحد پژوهشی ذیربط و مرتبط با مأموریت واحد پژوهشی باشد و گواهی حسن انجام کار را نیز داشته باشد.

تبصره ۵ - چنانچه طرح پژوهشی انجام شده، طرح پژوهشی ملی (کلان) باشد، به تشخیص «معاونت» به عنوان دو طرح پژوهشی قابل قبول است.

۳-۵ مجوز فعالیت سایر واحدهای پژوهشی

تصور مجوز فعالیت برای سایر واحدهای پژوهشی مندرج در ماده ۴ (به غیر از پژوهشگاه) منوط به داشتن تعداد گروههای لازم مطابق با تعریف هر واحد پژوهشی در ماده مذکور و احراز شرایط صدور موافقت اصولی و یا قطعی (حسب مورد) می باشد.

کامران دانشجو

ماده ۶: مراحل اجرایی صدور مجوز واحدهای پژوهشی

۱-۶ ارائه تقاضای تأسیس/تبدیل وضعیت واحد پژوهشی با امضای رئیس " مؤسسه"

۲-۶ ارائه مصوبه هیأت امنی " مؤسسه" مبنی بر موافقت با تأسیس/تبدیل وضعیت واحد پژوهشی

۳-۶ پس از بررسی و تأیید احراز شرایط مندرج در ماده ۵ توسط «معاونت» و تصویب کمیته تخصصی پژوهشی شورای گسترش آموزش عالی، مراتب جهت صدور موافقت اصولی یا قطعی (حسب مورد) به دفتر گسترش آموزش عالی اعلام خواهد شد.

تبصره - رئیس " مؤسسه" می‌تواند نماینده‌ای را جهت پیگیری امور مربوط، به «معاونت» معرفی نماید.

ماده ۷: تشکیل و فعالیت پژوهشگاه دانشگاهی

۱-۷) شرایط تأسیس

الف - دارا بودن حداقل ۳ پژوهشکده با مجوز قطعی شورای گسترش آموزش عالی در حوزه‌های مأموریت دانشگاه

ب - وجود دوره‌های تحصیلات تکمیلی شرطیت با حوزه فعالیت پژوهشگاه در دانشگاه

پ - دارا بودن برنامه جامع پژوهشی مصوب هیات امنی، مبتنی بر نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌ها و سیاست‌های مصوب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و سایر اسناد بالادستی

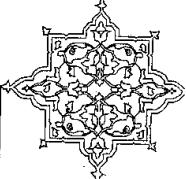
سممه تعالی

تاریخ:
 شماره:
 پیوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علم و تحقیقات و فناوری

وزر

تبصره ۱ - دانشگاه‌هایی که سایر شرایط تأسیس پژوهشگاه را دارا باشند می‌توانند برنامه جامع پژوهشی خود را تا مهرماه سال ۱۳۹۱ ارائه نمایند.

تبصره ۲ - دانشگاه می‌تواند به‌منظور رفع نیازهای پژوهشی و فناوری دستگاهها، سازمانها و مؤسسات دولتی و غیردولتی با تنظیم تقاضه‌نامه با آنها، نسبت به ایجاد واحد پژوهشی مشترک ذیل پژوهشگاه و یا به صورت مستقل به تشخیص «معاونت» اقدام نماید. وجود واحد پژوهشی مشترک از اولویت و امتیاز بیش ای برخوردار است و در ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه مورد توجه خواهد بود.

(۲-۷) ارکان پژوهشگاه

الف - هیأت امنا

هیأت امنای پژوهشگاه همان هیأت امنای دانشگاه است.

ب - رئیس پژوهشگاه

رئیس پژوهشگاه با حکم رئیس دانشگاه منصوب می‌شود، ضمن اینکه حسب مورد به تشخیص «معاونت» با تصویب هیأت امنا پست "معاون پژوهش و فناوری دانشگاه" می‌تواند با عنوان "معاون پژوهش و فناوری و رئیس پژوهشگاه" تغییر نام یافته و مستولیت کلیه امور مربوط به مدیریت پژوهشگاه و معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه را عهده‌دار گردد.

تبصره ۳ - در صورت تصویب هیأت امنا، رئیس پژوهشگاه می‌تواند جهت حسن اجرای امور دارای قائم مقام باشد.

کامران دانشجو

پ - وظایف و اختیارات رئیس پژوهشگاه

۱. اداره و هدایت امور و نظارت بر حسن اجرای فعالیت‌های پژوهشگاه در چارچوب اساسنامه، ضوابط و مقررات مربوط

۲. پیشنهاد تشکیلات و ساختار پژوهشگاه از طریق رئیس دانشگاه به هیأت امناء برای تصویب

۳. صدور احکام رؤسا و مدیران واحدهای تابع پژوهشگاه بر اساس تشکیلات مصوب پس از تأیید رئیس دانشگاه

۴. امضاء قراردادها و اسناد مالی و اداری در چارچوب اختیارات تفویضی از سوی رئیس دانشگاه

۵. ارائه گزارش عملکرد پژوهشگاه به هیأت امناء از طریق رئیس دانشگاه

۶. ایجاد بستر مناسب جهت همکاری با مرکز پژوهشی و فناوری داخل و خارج کشور در چارچوب مقررات

ت - شورای پژوهش و فناوری

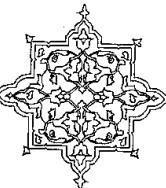
- ترکیب شورای پژوهش و فناوری عبارت است از:

۱. رئیس دانشگاه (رئیس شورا)

۲. رئیس پژوهشگاه (نایب رئیس شورا)

۳. مدیر کل پژوهشی پژوهشگاه (دبیر شورا)

۴. رئسای پژوهشکده‌ها، مؤسسات پژوهشی، قطب‌های علمی و مرکز رشد

تاریخ:
شماره:
پیوست:

بسم الله تعالى

۵. دو تن از اعضاء هیأت علمی خارج از دانشگاه به پیشنهاد دانشگاه و تأیید و حکم «معاونت»
تبصره ۴- اعضاء بند (۵) به مدت ۳ سال منصوب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ث - وظایف و اختیارات شورای پژوهش و فناوری

۱. تصویب آینین نامه داخلی شورا
 ۲. تنظیم اهداف و برنامه‌های سالانه و ۵ ساله و همچنین برنامه جامع پژوهش و فناوری دانشگاه و پیشنهاد آن به هیأت امناء جهت تصویب از طریق رئیس دانشگاه
 ۳. تعیین خطمشی و برنامه راهبردی واحدهای پژوهشی تابعه پژوهشگاه بر اساس اهداف
 ۴. تصویب و نظارت بر کیفیت و حسن اجرای طرح‌های پژوهشی
 ۵. مدیریت و نظارت بر محتوای پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مقاطع تحصیلات تکمیلی (اعم از آموزشی- پژوهشی یا پژوهش‌محور) و دوره‌های پسادکتری و طرح‌های پژوهشی پژوهشگاه
۶. بررسی و تصویب نیازهای تجهیزاتی، انتشاراتی و پژوهشی پژوهشگاه با توجه به اسناد بالادستی
- تبصره ۵- شورای پژوهش و فناوری می‌تواند در راستای ارتقاء کیفیت تصمیم‌گیری، نسبت به ایجاد کمیته‌های تخصصی اقدام، و به منظور تسهیل و تسريع در امور، بخشی از اختیارات خود را به کمیته‌های مذبور تفویض نماید.

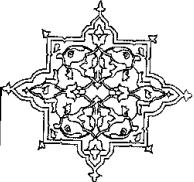
ماده ۸: تأمین منابع مالی

- ۱- واحدهای پژوهشی عرضه‌محور می‌توانند طبق مقررات، از درآمدهای عمومی و اختصاصی واحد پژوهشی و " مؤسسه " استفاده نمایند. در صورت تأیید عملکرد واحد پژوهشی توسط معاونت، در جهت تخصیص ردیف بودجه از مراجع ذی‌ربط اقدام خواهد شد.
- ۲- منابع مالی واحدهای پژوهشی تقاضامحور از محل درآمدهای اختصاصی واحد پژوهشی و قرارداد فعالیتهای پژوهشی تأمین می‌شود. به اینگونه واحدهای پژوهشی ردیف بودجه تعلق نمی‌گیرد.
- ۳- واحد پژوهشی می‌تواند طبق ضوابط مربوط از محل هدایا و کمک‌ها برخوردار شود.
- ۴- اعتبارات پژوهشگاه دانشگاهی از طریق بودجه مصوب، تبصره‌ها و ردیف‌های خاص، هدایا و کمک‌ها و همچنین درآمدهای اختصاصی تأمین می‌گردد.

کامران داشجو

ماده ۹: جایگاه واحدهای پژوهشی در " مؤسسه "

- واحد پژوهشی پس از دریافت مجوز از شورای گسترش آموزش عالی، طبق ضوابط و مقررات اداری و مالی مربوط و نمودار سازمانی و تشکیلات " مؤسسه " و تحت نظرارت معاون پژوهش و فناوری " مؤسسه " فعالیت می‌نماید.
- تبصره ۱- هر دانشگاه می‌تواند فقط یک پژوهشگاه داشته باشد و پس از تصویب پژوهشگاه دانشگاهی کلیه واحدهای پژوهشی و فناوری دانشگاه ذیل آن پژوهشگاه قرار گرفته و مدیریت می‌شوند.
- تبصره ۲- واحدهای پژوهشی و فناوری مصوب در صورت نیاز می‌توانند از اعضای هیأت علمی بازنگشته یا پژوهشگران و کارشناسان واحد شرایط جهت تأمین نیروی پژوهشگر و کارشناس خود وفق مقررات مربوط استفاده نمایند.

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ: _____
شماره: _____
پیوست: _____

تبصره ۳- اساسنامه واحدهای پژوهشی تقاضاچور (مطابق با تفاهم نامه موضوع جزء "۲" بند "ب" ماده ۳) و همچنین اساسنامه پژوهشگاه دانشگاهی براساس الگوی وزارت تنظیم و پس از تأیید هیأت امنا با امضای رئیس " مؤسسه "جهت تصویب، برای «معاونت» ارسال می گردد.

ماده ۱۰: گزارش عملکرد

واحد پژوهشی موظف است گزارش عملکرد سالانه خود را حداکثر تا پایان خرداد ماه سال بعد و همچنین در مقاطع زمانی دیگری که توسط وزارت اعلام می شود از طریق رئیس مؤسسه به «معاونت» ارسال نماید.

ماده ۱۱: لغو مجوز فعالیت واحد پژوهشی

موافقت اصولی یا قطعی واحد پژوهشی، در موارد زیر پس از تصویب نهایی شورای گسترش آموزش عالی لغو می شود:

- ۱- در صورت عملکرد ضعیف واحد پژوهشی یا از دست دادن شرایط ایجادی به تشخیص «معاونت»
- ۲- با تصویب هیأت امنی " مؤسسه "

تبصره- در صورت انحلال پژوهشگاه دانشگاهی، زیرمجموعه های آن طبق روال قبل از ایجاد پژوهشگاه بر اساس ضوابط مرتبط، به فعالیت خود ادامه خواهد داد.

ماده ۱۲: تصویب

این آئین نامه در ۱۲ ماده و ۱۷ تبصره در تاریخ ۱۳۹۰/۳/۷ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسیده و از تاریخ ابلاغ، لازم الاجرا است.

با آرزوی توفيقات الهی

کامران دانشجو